

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

MEDITATIE

De vriend van de Bruidegom

"Hij moet wassen, maar ik minder worden".

Johannes 3 : 30.

Welk een ootmoedig getuigenis van Johannes de Doper, de voorloper van Christus! Grote scharen waren aanvankelijk onder de boeteprediking van de Doper gekomen. Daar stond de priesterszoon - echter in een kemelharen mantel en met een lederen gordel om zijn lenden - in de woestijn bij de Jordaan. En hij betuigde: "ik ben de stem des roependen in de woestijn: Bereid de weg des Heeren, maakt Zijn paden recht". Bekeert u, o zondaren; want het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen!

En velen werden door hem gedoopt in de Jordaan, belijdende hun zonden.

Maar ten laatste had Johannes afgewezen van zichzelf en de verslagenen van hart aangekondigd de komst van Hem, Die sterker was dan hij. Die zou niet met water, maar met de Heilige Geest en met vuur dopen.

Johannes kon wel de zonde aanwijzen - en hoe noodzakelijk is die prediking! - maar hij kon geen enkele zonde wegnemen. Dat kon alleen Hij, Die de zonde der wereld wegneemt.

En ziedaar, waarachtig door Gods Geest overtuigde zondaren werden overgebogen om het aangewezen Lam te volgen en Johannes, de wegbereider, te verlaten.

Als dan enige discipelen twijfelmoe- dig de alleen overgebleven Doper be- klagen en zeggen: "Ziet, zij komen al- len tot Hem", krijgen zij van Johannes ten antwoord, dat deze gang van za- ken hem juist welgevallig is. Ja, die maakt zelfs zijn blijdschap volkomen. Johannes mocht - en begeerde niet an-

ders - dan te dienen als vriend van de Bruidegom.

't Was zijn taak, 't was zijn vermaak, om verloren zondaren als bruid tot Christus te voeren en alle in de weg staande beletselen daartoe weg te ne- men, opdat hart en hand aan de grote en enige Bruidegom Jezus gegeven zou worden.

Welnu, hij had zijn roeping vervuld; de Heere Jezus, de Christus, moest voortaan alles zijn als de enige ware Bruidegom der ziel voor Zijn ge- meente.

"Hij moet wassen, en ik minder wor- den". Johannes gebruikt in deze woor- den eigenlijk het beeld van de zon, die bij zijn geboorte (zes maanden vóór de geboorte van Christus) de hoogste stand had. Immers, op het eind van juni veroorzaakt hij de langste dag, totdat hij vermindert en neigt naar de kortste dag, eind december. En zo men aanneemt, valt in die tijd de ge- boorte van de Zaligmaker, waarna de dagen weer lengen en de zon gaat wassen tot haar hoogste stand, tot de volle dag toe. "Hij moet wassen, maar ik minder worden", welk een veelbe- tekenend, praktisch, ootmoedig, ja genadevol belijden!

Dit moet de lijfspreuk, het levensad- vies, het stervensparool van de chris- ten zijn, allermeeest van de dienaren van het Evangelie, ja van alle arbei- ders in 's Heeren wijngaard.

Zij hebben niet hun eigen eer te zoe- ken, maar Christus groot te maken in leer en leven.

En voor de getrouwe knechten zal het

- door loutere genade - een oorzaak van blijdschap zijn, indien de ge- meente weinig van hen spreekt, doch veel van Christus, op Wie zij hebben gewezen, van Wie zij hebben getuigd, dat in Hem gerechtigheid en sterkte zijn: tot Hem zal men komen.

Maar ook elke oprechte, liefhebbende discipel of discipelin des Heeren heeft bij ogenblikken geen andere begeerte in de ziel dan dat Zijn Naam verhoogd en verheerlijkt worde.

"Hij moet wassen, maar ik minder worden". 't Wordt wel een weg tegen vlees en bloed in, namelijk van het kruisdragen, smaadheid lijden en door tegenspoed en verdrukking geoefend worden.

Nooit zal er een waarachtige levens- gemeenschap met Christus zijn, indien niet de oude mens wordt gekruisigd met al zijn begeerlijkheden in wil en lust.

In die weg moeten we leren zien op en leven uit de overste Leidsman en Vol- einder des geloofs, Die het kruis heeft verdragen en de schande veracht en nu is gezeten ter rechterhand Gods en dat om de vreugde, die Hem voorge- steld was. Alleen in het drukken van Zijn gezegende voetstappen gaat de Zon der gerechtigheid rijzen en wij neigen meer en meer ter aarde: "de- wijl ik stof en as ben".

Helaas, ons vleselijk, eigenlievend be- staan keert het om en zegt: "Ik moet

INHOUD	pag.
Meditatie:	
De vriend van de Bruidegom.....	1
Bijbelstudies:	
Het begin	
van de derde zendingsreis (2)	2
De toren van Siloam	3
Bostons antwoorden	
op de waaromvraag (3)	4
Tweeërlei kinderen des verbonds (2)	6
Kerknieuws	8
Berichten	9
Predikbeurten	10

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Kerkelijk nieuws en berichten aan:
redactie-secretaris: C.G. van Es,
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.

Abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk
aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor
abonnementsgelden: 64327.

Alle advertenties aan:

Administratie van de Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker,
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs
bij vooruitbetaling:

voor Nederland: f 24,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:

Amerika \$ 56,—, Canada \$ 68,—.

Zeepost:

Amerika \$ 49,—, Canada \$ 59,—.

Advertenties f 1,10 per mm.

Familieberichten f 0,85 per mm.

Deze prijzen zijn excl. 17,5% btw.

Advertenties dienen uiterlijk
donderdagmorgen in bezit van de
administratie te zijn.

Faxberichten vrijdag voor 12 uur.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en van de ter recensie
aangeboden boeken.

wassen, en daarna - o droeve praktijk -
de Heere minder worden". Hierin is
tegelijktijd onze ellendige natuur-
staat getekend: zonder God in de we-
reld; buiten Christus in de zonde, zon-
der hoop in leven en in sterven. Dezen
gaan zonder verwachting eeuwig ver-
loren. Want ik en de zonde en de we-
reld hebben alleen waarde; maar God
en Zijn Christus en de dierbare Geest
hadden geen waarde. O, rampzalig
zondaarsleven!

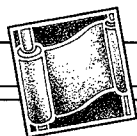
Ontdekkende genade leert smartelijk
inleven dat onze natuur wel verhoogd,
maar nooit vernederd wil worden.

Toch is waarachtige vernedering één
der gezegendste vruchten van de be-
diening van de Heilige Geest, Die al-
tijd Christus verhoogt in het arme zon-

daarshart. Zijn gerechtigheid en hei-
ligheid zijn zo noodzakelijk, Zijn gan-
gen van vernedering zijn zo schoon,
Zijn verhoging is zo uitnemend heer-
lijk, dat we met de koningin van
Scheba uitroepen: "Zie, de helft is mij
niet aangezegd" en ervaren dat in ons
geen geest meer is.

Indien Christus iets voor ons zal zijn,
moeten wij zelf weinig wezen. Indien
Christus veel voor ons zal zijn, moe-
ten wij zelf minder dan iets worden.
En als Christus alles voor ons zal zijn,
zullen wijzelf niets zijn voor de hoge
God: nieten en nullen, die God wil
vervullen.

Wijlen ds. D. Hakkenberg.

BIJBELSTUDIES

Het begin van de derde zendingsreis

Hand. 13 : 23-28

(2)

Wat is versterking des geloofs?

Er staat dus in vers 23, dat Paulus in
Galatië en Frygië al de discipelen ver-
sterkte. De judaïstische dwaalleraren
trachtten hen immers af te voeren van
het enige fundament Christus. We wil-
len altijd weer wat toevoegen aan het
werk van Christus. Dat is ons werk-
heilige bestaan. Maar gelukkig als de
sporten van de ladder van onze werk-
heiligheid afbreken en als we onze ei-
gen waarde en verdienste kwijtraken,
om als een arme zondaar alleen op
Christus geworpen te worden en te le-
ren, dat er nu *niets* in ons ligt, maar *al-
les* in Hem. De gemeenten in Galatië
en Frygië hadden die versterking des
geloofs wel nodig vanwege het optre-
den van die judaïstische dwaalleraren,
die hen van het werk van Christus
trachtten af te trekken.

Want wat is nu in de diepe zin van het
woord versterking des geloofs? Het is
bevestigd te worden in het werk van
Christus. Het is door het sterven in
zichzelf heen het leven alleen in Hem
te vinden. Het is door het geloof te le-
ren rusten alleen in het volbrachte
werk van Golgotha. Niet voor niets
wekt de apostel ertoe op om op te
wassen in de kennis en genade van Je-
zus Christus. Dat Gods kinderen toch

zouden uitzien naar die versterking,
naar die oefening des geloofs. En dan
is het niet erg als u alles verliezen
moet, als u Jezus dan maar mag over-
houden.

Persoonlijke zielszorg

We moeten er daarbij op letten, dat er
staat: "versterkende al de discipelen".
Er staat niet "versterkende de ge-
meente", maar "de discipelen".
Waarom? Omdat het een *persoonlijke
zaak* blijft. We zien hier het belang
van persoonlijke zielszorg. Dat voor-
beeld heeft ook Christus Zelf nagela-
ten. Hij sprak persoonlijk met Nicodemus,
de Samaritaanse vrouw, Zacheüs,
enzovoorts. Waarschijnlijk heeft Paulus
ook verstrooide gelovigen ontmoet in
die landstreek, want blijkens 1 Petr. 1 : 1
woonden die in Galatië. Hoe nuttig is het
om eenzame kinderen Gods te versterken
als middel in Gods hand. Zielszorgers
mogen nooit zeggen: het gaat maar om
één mens. Alsof het dan niet de moeite
waard zou zijn. Hoe groot is immers de
waarde van één kostelijke mensenziel!
De Goede Herder verliet om één schaap
de gehele kudde. Zo heeft Paulus als een
ware zielszorger de christenen in Galatië
en Frygië versterkt.

Apollos

We zouden denken, dat het nu in Hand. 18 verder zou gaan over Paulus, maar nu wordt de geschiedenis van Paulus plotseling onderbroken door hetgeen ons over Apollos wordt meegedeeld. Waarom? Omdat Apollos *voorbereidend werk* heeft gedaan in Efeze. Toen Paulus in Efeze kwam, kon hij voortbouwen op het werk van Apollos. Waarom nog meer? Omdat Apollos het werk van Paulus in Korinthe heeft voortgezet. Apollos is dus tot grote steun voor Paulus geweest. Daarom wordt hier over hem gesproken.

Wie was Apollos? "En een zeker Jood, met name Apollos, van geboorte een Alexandriër, een welsprekend man, kwam te Efeze, machtig zijnde in de Schriften" (vers 24). Hij was dus een Jood, afkomstig uit Alexandrië, een grote stad in het noorden van Egypte aan de oever van de Middellandse Zee. Hij wordt ons hier getekend als een sterke persoonlijkheid. In de kerkgeschiedenis heeft de Heere altijd weer sterke persoonlijkheden gebruikt zoals Augustinus, Luther en Calvijn. Wat was het geheim van hun persoonlijkheid? Hun inzicht? Hun doorzettingsvermogen? Toen Luther stierf vond men op zijn sterfkamer het laatste door hem geschreven briefje. Daarop stond te lezen: wij zijn bedelaars, dat is waar. Dat is hun grootste kracht geweest. Al waren het nog zulke sterke persoonlijkheden, in zichzelf waren zij bedelaars voor God. Daarom kon de Heere hen gebruiken. Want Zijn kracht wordt in onze zwakteheid volbracht. Bedelaar worden en bedelaar blijven voor God, wat een les! Het is een levensles, waarin Gods kinderen nooit uitgeleerd raken.

Godsvrucht en wetenschap

Dus Apollos wordt ons hier beschreven als een sterke persoonlijkheid. Zijn naam doet ons denken aan de Griekse god Apollo, de god van kunst en kracht. In Alexandrië heeft de belangrijke Joodse geleerde Philo een grote invloed gehad. Er woonden daar veel Joden. Mede door Philo bloeide daar de Joodse wetenschap. En uit alles blijkt, dat ook Apollos een man geweest is met een *wetenschappelijke vorming*. Ook de wetenschap kan de Heere gebruiken in Zijn dienst. Iemand met een wetenschappelijke vorming kan van grote betekenis zijn voor de dienst des Heeren. Voetius hield bij de opening van de Utrechtse

universiteit een bekende rede over "vroomheid verbonden met wetenschap". Dat is het geheim: wetenschap verbonden met vroomheid, met de vreze des Heeren. Zulke mensen hebben we ook vandaag zo nodig.

Welsprekend

We lezen van Apollos, dat hij "een welsprekend man" was. Hij was dus vlot met zijn mond. Een boeiend, meeslepend redenaar. Welsprekendheid is een uitnemende gave voor een dienaar van het Evangelie. Maar we moeten ons er niet blind op staren. Welsprekende predikanten hebben in de regel veel meer hoorders dan predikanten, die deze gave niet hebben. Er zijn mensen die veel meer letten op de manier, waarop het gezegd wordt, dan op de inhoud van hetgeen gezegd wordt. En de meest welsprekende evangeliedienaar is niet in staat om ook maar één zondaar te bekeren. Dat is Gods werk! Er zijn voorbeelden van predikanten, die weinig gaven hadden,

maar die toch tot grote zegen zijn geweest.

Het Griekse woord, dat onze statenvertalers hebben vertaald met "welsprekend", heeft een diepe betekenis. Het betekent niet alleen vlot met de mond, maar ook geoefend in *denkkracht* volgens de wetenschap van die tijd. De Alexandrijnse school was doortrokken met de Griekse cultuur en wetenschap. Zo wordt Apollos ons hier beschreven: een man met schone gaven, doorkneed met kennis en wetenschap. En dat alles heeft de Heere willen gebruiken in Zijn dienst. Hoewel Calvijn er al op wijst, dat kennis en wetenschap niet de eerste vereiste zijn. Het gaat er allereerst om, dat we onderwezen zijn door de Heilige Geest. Alleen dan is wetenschap verbonden met de vreze des Heeren. Dat was ook het geheim van het leven van Apollos.

(Wordt vervolgd)

Zeist,

ds. J.J. van Eckevelde.

De toren van Siloam

Er is al erg veel geschreven en gezegd over de verschrikkelijke gebeurtenissen in Volendam tijdens de eerste uren van dit jaar. Ook nu de nieuwjaarsmorgen alweer bijna een maand achter ons ligt, kunnen we alleen maar met ontroering en deernis terugdenken aan wat daar in dat kleine plaatsje is gebeurd. Voor een aantal jonge mensen werd het eeuwigheid, zo volkomen onverwacht. Dat is erg, heel erg. Maar nóg erger is dat zij mogelijk helemaal geen besef hadden van wat de eeuwigheid eigenlijk is. Zou iemand het hun ooit hebben verteld? Anderen zijn voor hun verdere leven verminkt. Brandwonden zijn zo vreselijk! Weer anderen mogen misschien na vele operaties weer een redelijk gave huid terug ontvangen. Maar wat een pijn zullen die kinderen en jonge mensen nog moeten doorstaan voor het zover is!

Er zijn veel *vragen gesteld* na de ramp. Bijvoorbeeld: of de veiligheidsvoorschriften wel in acht zijn genomen. Het lijkt erop dat dit niet het geval is geweest. Er is gevraagd of de hulpverlening snel en efficiënt

genoeg is geweest. Ook is de vraag gesteld wie nu wel verantwoordelijk gesteld moet worden voor de ramp. De eigenaar van het café? Hij alleen? Of ook de gemeente Volendam? Zo zijn er veel vragen gesteld. We zullen niet zeggen dat deze vragen nutteloos zijn. Maar het is opvallend – en ook heel triest – dat andere vragen in de media vrijwel *nooit* werden gesteld. We hebben ze althans bijna nergens gelezen. Welke vragen dan? Laten we er een paar mogen stellen. Niet hard of uit de hoogte. En al helemaal niet om het leed van anderen nog groter te maken. Maar omdat het een mens en een samenleving nooit *wel zal gaan* zolang deze vragen niet aan de orde komen.

Nu dan: wat doen jonge mensen van zeventien, vijftien, ja dertien jaar 's nachts in een café? Waren het in feite soms geen *kinderen* die daar in de vlammen omkwamen? O, ik weet het wel: ze zullen zichzelf geen kinderen hebben gevonden. Een meisje van dertien noemt zichzelf geen kind meer. Maar toch... Zijn we het in ons land nu werkelijk langzaamaan gewoon gaan vinden dat aan het uitgaansleven in onze steden en dorpen

's nachts ook deelgenomen wordt door jongeren die in feite nog schoolkinderen zijn? Vinden de ouders dat dan normaal? Moet dat gewoon kunnen? Of hebben we over onze soms door en door verweerde kinderen weinig meer te zeggen? Of moeten we maar aannemen dat dit een uitzondering was omdat het de nacht van de jaarwisseling betrof? Gelooft u het?

Een tweede vraag: hoort nu vrijwel niemand meer het verschrikkelijke van de naam van het café waarin zich de ramp voltrok? Hoe velen van die meer dan tweehonderd jongeren zullen die oudejaarsnacht tegen elkaar hebben gezegd: 'Ga je mee naar De Hemel?' Maar wie zal zich in ons land om zo'n naam nog druk maken? Men is het spreken over hemel en hel al helemaal gewend uit de wereld van de sportverslaggeving. Men neemt het een predikant hoogst kwalijk als hij nog over een hel durft te spreken... en de hemel? Ach, die zoeken we hier, ieder op zijn eigen manier.

Nog een vraag. Heeft er nog iemand in ons land verdriet van dat zoveel jongeren *op Gods dag* in plaats van naar de kerk naar een disco, bar of café gaan? Wie enig besef heeft van de heiligheid van Gods gebod en van de zegen die aan het houden van Zijn dag en dienst verbonden is, zal dit nooit gewoon kunnen vinden. En daarbij: ik ben wel eens bang dat de grenzen snel aan het vervagen zijn, ook onder ons. In een café hoor je niet en in een bar ook niet. Op zondagavond niet – en op geen enkele avond! Zo zullen de meeste ouderen onder ons nog wel zijn opgevoed. Er waren duidelijke grenzen. Niet, dat we daar nooit overheen gingen – maar de grenzen waren er. Zijn die er nog? Of hebben we zoveel geld, zoveel vrije tijd, zoveel mobiliteit en zo'n elastisch geweten gekregen dat wij het heel gewoon vinden naar zo'n gelegenheid te gaan? Eerst nog wat 'refo-achtig', later gewoon en helemaal werelds? Hier en daar viel te lezen: zo'n brand kan ook op een jongerenavond van onze gezindte uitbreken, of in een volle kerk. Niemand zal dat ontkennen. Maar is het dan *om het even* waar wij sterven en God ontmoeten zullen?

Er is nóg een vraag te stellen. Misschien wel de belangrijkste. Maar door geen enkele radioverslaggever of TV-journalist gesteld, bij mijn

weten. Niemand zou trouwens meer weten wat wordt bedoeld wanneer men zou vragen: 'Wat heeft God ermee te zeggen?' O ja, ik las éénmaal de naam van God in een vraaggesprek. Sommigen vragen zich af waarom God dit verschrikkelijke heeft toegelaten. Hoe kan een God van liefde toelaten dat onschuldige jongens en meisjes zomaar verbranden in de vlammen? Zo weten wij dan tenslotte God de schuld te geven van onze ellende. Zoals die – overigens heel vriendelijke - verpleegkundige die mij onlangs in een ziekenhuis hielp, het uitdrukte: 'Meneer, als kinderen ziek worden, vindt u dat nou ook zo geméén?'

Inmiddels blijft de vraag staan: wat heeft de Heere ermee te zeggen? Want één ding is zeker: er gaat een ontzaglijke sprake uit van de gebeurtenissen in dat Noord-Hollandse plaatsje. Toen ik de eerste verschrikkelijke berichten hoorde, moest ik denken aan wat we lezen in Lukas 13, waar de Heere Jezus zegt: 'Of die achttien, op welke de toren in Siloam viel, en doodde hen; meent gij dat deze schuldenaars zijn geweest boven alle mensen die te Jeruzalem wonen?' Dit woord maakt stil. Misschien hebben wij in de afgelopen weken ook wel eens gedacht dat de jongeren in Volendam schuldenaars zijn geweest boven ons. Zij hoorden daar toch niet, in dat café met die godslasterlijke naam? Nee – zij hoorden daar niet. En zij hoorden daar toch niet op de avond van Gods dag? Nee, dat is ook waar. Maar nu? Meent gij, zo zegt de Heere, en Hij ziet ons zo ernstig in de ogen - meent gij dat zij schuldenaars geweest zijn boven ú? Goed, wij waren niet in een bar of kroeg. Misschien hebben we als gezin onze knieën wel gebogen in de laatste ogenblikken van het jaar. Misschien maakten we ons gereed naar bed te gaan, terwijl daar op die dijk in Volendam jonge mensen hun leven uitsnikten. Maar meent gij...?

In Jeruzalem was een ramp gebeurd.

Wij weten niet hoe het gebeurde en wanneer. Een toren stortte in. Wat een schrik, wat een beroering! Achttien mensen kwamen om. Ook toen zullen er vragen zijn gesteld. Hoe kon dit gebeuren? Wiens schuld is dit? Een mens wil altijd maar graag een verklaring vinden en een schuldige aanwijzen – om dan weer over te gaan tot de orde van de dag. Sommigen meenden wellicht dat de slachtoffers onder de puinhopen van Siloams toren toch wel iets op hun kerfstok moeten hebben gehad. De vrienden van Job dachten ook zo, ja zelfs de discipelen bij het zien van een blindgeboren man. 'Heeft deze gezondigd, of zijn ouders?' Maar de Heere gaat zo oneindig veel dieper dan al ons oppervlakkig gepraat. Hij ziet Zijn hoorders aan met een onzegbare ernst in de ogen en zegt: 'Ik zeg u: neen zij; maar indien gij u niet bekeert, zo zult gij *allen insgelijks vergaan!*' En Hij spreekt vervolgens de korte, maar zo duidelijke gelijkenis uit van die vijgeboom, die – hoewel in een vruchtbare wijngaard geplant – altijd maar zonder vruchten bleef. Drie jaar had de eigenaar geduld gehad. Heel het bestaan van die boom is samen te vatten met dat éne woord: *onnuttelijk*. Maar de boom krijgt op het pleitwoord van de wijngaardenier nog één jaar, waarin om de wortel zal worden gegraven en mest gelegd...

Dát heeft God te zeggen met de vreselijke gebeurtenissen in Volendam. Wij hebben bekering nodig, waarachtige bekering. En anders zullen wij – hoewel de zondag misschien in ere houdend en nooit een kroeg van binnen bekijkend – insgelijks vergaan. Is het niet om stil van te worden? En laten we maar proberen onze knieën te buigen voor die arme jonge mensen voor wier leven wordt geworsteld – of de Heere er door deze harde slag tot *bekering* leiden mocht.

Capelle aan den IJssel,

ds. A. Moerkerken.

Bostons antwoorden op de waaromvraag

(3)

Tweede antwoord

Naar aanleiding van het boekje van Thomas Boston *Het kromme in het*

levenslot zijn we aan het bezien welke zeven antwoorden Boston geeft op de vraag *waarom* de Heere

een kromming in iemands leven kan aanbrengen. Vandaag dan het derde en laatste artikel. De Heere kan een kromming brengen in het levenslot om de mens *op te wekken tot zijn plicht*. Dit doet de Heere door af te trekken van de wereld en aan te sporen acht te slaan op het geluk van de toekomstige wereld. Als bijbels voorbeeld noemt Boston hier de verloren zoon. Achter de zwijnen komt hij tot zichzelf en werd gedwongen na te denken over terugkeer naar zijn vader. Hij zegt tot zichzelf: 'Hoevele huurlingen mijns vaders hebben overvloed van brood en ik verga van honger!' Het kromme overtuigt hem ervan dat hier de rust niet is. Zo kan de Heere een kromming gebruiken om de mens ervoor te behoeden rust te vinden in het schepsel en zijn hoop te stellen op dit leven, zodat hij de rust elders gaat zoeken. Liepen ze daarvoor de Heere niet aan, door de kromming gaan ze dat nu wel doen. Toen ze nog tevreden waren met hun lot, hadden ze die behoefte totaal niet. Zo gebruikt God krommingen wel eens als een middel om dit leven en deze wereld haar glans te doen verliezen. Dit benoemen we ook wel zó, dat de Heere de nood heiligt aan het hart.

Derde antwoord

De Heere gebruikt het kromme ook wel *tot overtuiging van de zonde*. Boston gebruikt het voorbeeld van iemand die een wandeling maakt en plotseling struikelt met als gevolg dat hij mank verder moet lopen. Bij het verder lopen overtuigt iedere stap die hij zet hem ervan dat hij een verkeerde stap heeft gezet. Zo kan de Heere een kromming in iemands leven gebruiken ter overtuiging van een zonde. Wat de zondaar anders geneigd was over het hoofd te zien en licht te achten, wordt nu steeds in zijn herinnering gebracht. Zo wordt de zonde hem als kwaad en bitter iets voor ogen gesteld en moet hij er steeds over treuren. De broers van Jozef zijn hier een duidelijk voorbeeld. Als het in Egypte bij de onderkoning zo heel anders loopt dan ze hadden gedacht, dan horen we ze in Genesis 42 : 21 zeggen: 'Voorwaar, wij zijn schuldig aan onze broeder.' En in Genesis 44 : 16 zegt Juda: 'God heeft de ongerechtigheid uwer knechten gevonden.' Zo is de kromming als een gedenkteken dat de zonde, hoewel ze al lang geleden

is begaan, weer vers in het geheugen doet herleven. Zo verging het ook Jakob. Toen hij door het bedrog van Laban Lea had gekregen in plaats van Rachel, moest hij wel pijnlijk herinnerd worden aan zijn eigen bedriegen van zijn vader. Boston tekent de overeenkomst in beide op treffende wijze. Bij zijn bedrog van zijn vader gaf Jakob, de jongste zich uit voor de oudste. Laban bedroog hem door de oudste zuster te geven in plaats van de jongste. De omstandigheden bij het eerste bedrog waren gunstig omdat de ogen van Izak donker waren geworden en de duisternis bij het tweede bedrog was net zo gunstig. Zo paste het Jakob, zegt Boston, wel te zeggen zoals Adoni Bezek bij een andere gelegenheid zei: 'Gelijk als ik gedaan heb, alzo heeft mij God vergolden.' (Richteren 1 : 7).

Het vierde antwoord

De Heere kan een kromming geven *ter kastijding of bestraffing van de zonde*. Lang kan de Heere een zonde oogluikend toelaten, terwijl hij later op die zonde het brandmerk van zijn verontwaardiging zal zetten. We zien dit in het leven van Rachel. Hetzelfde was ook het geval bij David en bij Gehazi. David liet Uria doden door het zwaard en dat was gauw gebeurd, maar om die reden zou het zwaard van zijn huis niet wijken tot in eeuwigheid. Gehazi verkreeg door leugen en bedrog snel vele goederen van Naäman. Maar als blijvend teken van Gods verontwaardiging kleefde hem de melaatsheid van Naäman aan. Boston beschrijft dat deze kromming door de Heere kan opgelegd worden over zowel vergeven als onvergeven zonden. Het is mogelijk dat iemand zijn zonde heeft beleden en berouw heeft gehad, maar dat toch die zonde in zijn gevolgen megedragen moet worden naar het graf. Zo bevestigt de Heere in het leven van Zijn kinderen dan het woord uit Psalm 99 : 8: 'Gij zijt hun geweest een vergevend God, hoewel wraak doende over hun daden.'

Het vijfde antwoord

Een kromming kan de Heere ook geven *om de zonde te voorkomen*. Hierover spreekt Hij in Hosea 2 : 5: 'Ik zal uw weg met doornen omtuinen, en Ik zal een heiningmuur maken, dat zij haar paden niet zal vinden.' De kromming gaat in tegen één

of andere verkeerde neiging van het hart, waardoor die neiging er door beheerst wordt. De kromming doet dan dienst als een doornheg of muur waardoor verhinderd wordt dat de neiging in een verkeerde richting gaat. Zoals het vuur, dat geen hout meer krijgt, uitdooft, zo verliezen de verdorven genegenheden hun scherpe kant, worden de verleidingen zwakker en wordt de zonde voorkomen. De les die hierin geleerd moet worden is dat iedereen wel weet wat het aangenaamste voor hem is, maar dat God alleen weet wat het nuttigste is. Velen hebben het aan het kromme te danken, dat ze niet tot die uitspattingen komen waarheen hun ijdele geest en boze genegenheden hen met volle zeilen zouden voeren. Getuigend van diepe zelfkennis, zegt Boston, dat de mens die zucht onder de kromming zich moet afvragen of hij zich onder het wegnemen van het kromme nog wel christelijk zou gedragen. Bij deze kromming wil de Heere leren wat de dichter mocht zingen: 't Is goed voor mij verdrukt te zijn geweest, opdat ik dus Uw Godd'lijk recht zou leren.'

Het zesde antwoord

De kromming gebruikt de Heere soms *om verdorvenheden te ontdekken*, óf in het leven der heiligen óf in het leven van zondaars. In ieders hart leven dicht onder de oppervlakte verdorvenheden die heel gemakkelijk bij iedere gelegenheid te voorschijn komen. Andere verdorvenheden liggen veel dieper, zo diep dat ze nauwelijks waar te nemen zijn en de mens er bij zichzelf helemaal geen weet van heeft. Wie zou vermoed hebben dat de zachtmoedige Mozes zich nog zo driftig kon maken? Om die drift mocht hij het land Kanaän niet binnengaan. Wie had gedacht dat Job zo verbitterd kon zijn dat hij God van wreedheid beschuldigt in Job 30 : 21? Wie had ooit kunnen denken dat Jeremia nog eens zo ver zou komen dat hij zijn geboortedag zou vervloeken? Ook in Asafs leven gebruikte de Heere de kromming om zichzelf te doen kennen als een groot beest. Zo kan de Heere krommingen sturen om zondaars te brengen tot diepere ontdekking van zichzelf.

Het zevende antwoord

Het laatste doel dat de Heere met een kromming kan voor hebben is *oefe-*

ning van de genade bij Gods kinderen. Gods kinderen kunnen zo zorgeloos, lui en lijdelijk hun weg gaan. De Heere gebruikt dan een kromming om ze wakker te schudden zodat de gave des geloofs die slechts af en toe in oefening is, dan verlevendigd wordt. De kromming brengt in de engte en doet de mens wankelen, maar doet ook de kracht der genade weer uitblinken zodat waar wordt wat Petrus zegt: 'Opdat de beproeving uws geloofs, die veel kostelijker is dan van het goud, hetwelk vergaait en door het vuur beproefd wordt, bevonden worde te zijn tot lof en eer en heerlijkheid, in de openbaring van Jezus Christus.' Zo werkt het kromme vele genadegaven - in het bijzonder die van geloof, hoop en liefde, zelfverloochening en berusting. Het drijft de ziel uit tot de levende God in een smekend heimwee en hijgend verlangen. En deze geloofsoefeningen zijn kostelijk in de ogen van de Heere. En nu geeft God vaak een kromming in het leven van Zijn kinderen om ze juist te beproeven en te oefenen in die genadegave waarin ze het meest uitblinken! Abraham, de vader der gelovigen, blonk uit in de genade van het geloof. Zijn geloof kwam vooral uit in zijn vertrouwen op wat de Heere hem beloofd had en door geen acht te slaan op zijn vleselijk gevoel. Zijn leven is vol van krommingen om juist zijn geloof te oefenen. Mozes

was zeer zachtmoedig, meer dan alle mensen die op de aardbodem waren, staat er in Numeri 12 : 3. Het gedurende veertig jaren leiden van het onhandelbaarste en lastigste volk was voor hem een voortdurende oefening van zijn zachtmoedigheid. En dan zegt Boston tenslotte dat God niemand van Zijn volk laat uitblinken in een gave, of Hij zal hem te eniger tijd de gelegenheid geven om die gave ten volle te benutten. En die gelegenheid... dat is de kromming in het levenslot!

Tenslotte

Geen mens is hetzelfde, geen kromming is hetzelfde. Daarom is het zo nodig om ons in onze persoonlijke omstandigheden af te vragen welk antwoord bij onze situatie past. Het is groot als we dat mogen zien, want dan vloeit uit het antwoord ook voort hoe we ermee werkzaam moeten zijn voor Gods aangezicht. In deze weg zullen Gods leidingen die Hij met een ieder houdt in de tijd, vruchten mogen afwerpen voor de eeuwigheid. Zo wijst Boston ons op een pastorale wijze de weg in het omgaan met de krommingen. En wie zo voor Gods aangezicht worstelt met zijn kromming(en), die zal van de Heere onderwijs ontvangen over de vraag welk antwoord past bij zijn kromming.

Beekbergen,

ds. A. Schreuder.

zingt over het "zaad van Israël" als de "uitverkorenen" des HEEREN (1 Kronieken 16 : 13). En Psalm 105 : 43 spreekt over de "kinderen van Jakob" als over "uitverkorenen".

Hoe kan dat nu als het genadeverbond in het bijzonder de uitverkorenen betreft? Waren dan alle Israëlieten uitverkoren tot zaligheid? Is er verschil tussen het verbond met Israël en het genadeverbond met de nieuwtestamentische kerk? Of werden soms alle Israëlieten, zonder uitzondering, als uitverkorenen zalig?

Geen wezenlijk verschil

Allereerst: er is geen wezenlijk verschil tussen het verbond met Israël en het genadeverbond met de nieuwtestamentische kerk. Het verbond met Abram is een nieuwe openbaring met het genadeverbond. Het genadeverbond "werd herhaald en vernieuwd aan Abraham, tot wie de beloftenissen zijn gesproken", schrijft de Schotse godgeleerde Th. Boston in zijn boek "Een beschouwing van het verbond der genade".

We onderscheiden de particuliere bedeling of periode zoals met Adam direct na de zondeval. De patriarchale periode, vanaf Abraham. De nationale periode, het verbond met Israël als volk, zoals bij de Sinai bevestigd. En de kerkelijke periode tijdens het Nieuwe Testament, waartoe zowel Joden als christenen uit de heidenen worden gerekend. Dat is geen speciale "gereformeerde-gemeente-leer". De gezaghebbende dogmaticus H. Bavinck zegt hetzelfde.

Er is dus geen wezenlijk verschil tussen het verbond met Israël en het genadeverbond met de nieuwtestamentische kerk. Dan blijft echter het probleem: als nu het hele volk in een relatie stond tot het genadeverbond, hoe kan dat nu als het genadeverbond in het bijzonder de uitverkorenen tot zaligheid betreft?

Tweeërlei

De apostel Paulus geeft op die vragen antwoord in Romeinen 9, waar hij spreekt over zijn droefheid over Israëls ongeloof. Paulus maakt onderscheid tussen "kinderen des vleses" en "kinderen der beloftenis". "Niet allen zijn Israël, die uit Israël zijn... niet de kinderen des vleses, die zijn kinderen Gods; maar de kinderen der beloftenis worden voor het zaad gerekend" (Romeinen 9 : 6 e.v.).

De nieuwe, na het Paradijs volgende

Tweeërlei kinderen des verbonds

(2)

Betreft het genadeverbond inderdaad in zijn essentie alleen Gods uitverkorenen kinderen? Dan schijnt er sprake van een probleem. Waar gaat het om? Als koning Josia via het teruggevonden wetboek het volksleven gaat reformeren en "een verbond maakte voor des HEEREN aangezicht" "stond het ganse volk in dit verbond" (2 Koningen 23 : 3). En als God Mozes bemoedigt om naar Farao te gaan, zegt Hij over het volk in ballingschap als geheel: "Ik heb Mijn verbond met hen opgericht" (Exodus 6 : 3).

Besnijdenis was een teken van het verbond (Genesis 17 : 11). Stefanus spreekt tot de Joodse Raad over "verbond der besnijdenis" (Handelingen 7 : 8). Alle jongetjes van acht dagen moesten ook besneden worden (Genesis 17 : 12). Dus het hele volk had een relatie tot het genadeverbond. Diverse keren noemt Gods Woord Israël ook

"het volk des HEEREN", eigenlijk: het verbondsvolk (Numeri 11 : 29; 1 Samuël 2 : 24; 2 Samuël 1 : 12; 2 Samuël 6 : 21; 2 Koningen 9 : 6).

Bovendien: het oude Israël heette niet slechts een "verbondsvolk". De bijbelschrijvers betitelden het ook als "uitverkorenen". De door de Heilige Geest geïnspireerde koning David

openbaring van het verbond aan Abraham volgens Genesis 17 betrof ook zijn kinderen, het nageslacht: "uw zaad na u in hun geslachten" (Genesis 17 : 7). Toch stonden "kinderen des vleses" als onbekeerden, ongelovigen, onwedergeborenen - zoals (wellicht) Ismaël, Zimram, Joksan, Medan, Midian, Isbak en Suah - in een andere relatie tot het genadeverbond dan de "kinderen der belofenis": Izak en zijn nageslacht; althans: het oprecht gelovig nageslacht. Want ook bij het nageslacht van Izak waren "kinderen des vleses": onbekeerde letterknechten die het ware door God ingeplante geloof niet kenden.

Kennelijk heeft het verbond dat in Christus met de uitverkorenen is gesloten toch een bredere - laat ik het zo noemen - uitstraling, een nog nader te omschrijven effect, een bredere betekenis dan de verkiezing tot zaligheid. Kennelijk is er sprake van tweërlei verbondsopenbaring. De "kinderen des vleses" - Ismaël, onbekeerde en zich verhardende Joden, ongelovige kerkmensen - zij alleen leven - zo zeggen wij dat - onder de "bediening" van het genadeverbond. Terwijl de uitverkorenen, de ware gelovigen, deel hebben aan het "wezen" van het genadeverbond.

Bediening

De door velen gewraakte uitspraken van de Generale Synode 1931 spreken daar ook over. "Het Verbond der Genade heeft van God een bediening ontvangen, een openbaringsvorm, die wisselde en die meerderen omvat dan de uitverkorenen Gods." Wij spreken dan over tweërlei kinderen des verbonds. Calvijn spreekt ook wel over wettige en bastaard kinderen.

Ten aanzien van degenen die leven onder de "bediening" van het genadeverbond is sprake van een relatie tot het genadeverbond, en als zodanig kunnen wij hen ook wel verbondskinderen noemen. Zij leven onder de prediking van het verbond, maar liggen van nature nog altijd verloren. Alleen degenen die door wedergeboorte deel kregen aan het "wezen" van het verbond zullen straks ingaan in het huis des Vaders met de vele woningen (Johannes 14 : 2).

U leest over dit verschil behalve in Paulus' brief aan de Romeinen ook in die aan de Galaten. Degene die naar het vlees geboren is, vervolgt zelfs de kinderen der belofte, zoals Izak was, dus degenen die naar de Geest zijn ge-

boren (Galaten 4 : 29). Nou nou, zegt u: vervolgen mensen die het verbondsteken dragen de uitverkorenen? Inderdaad. De Heere Jezus weet dat de Joden die Hem omringen "Abrahams zaad" zijn. "Maar", zegt Hij, "gij zoekt Mij te doden" (Johannes 8 : 37).

Ook de Heere Jezus heeft dit onderscheid tussen tweërlei kinderen van het verbond gehanteerd in Zijn prediking. Hij maakt onderscheid tussen 'nominale' "kinderen van Abraham", besnedenen, verbondskinderen, en "kinderen van Abraham" die "de werken Abrahams doen" (Johannes 8 : 39). In Mattheüs 8 spreekt de Heere Jezus over de breedte van de nieuwtestamentische kerk. Een heidense hoofdman toonde zijn geloof. Zulke heidenen zullen straks aanzitten in het koninkrijk der hemelen met Abraham, Izak en Jakob, terwijl "kinderen des koninkrijks" zullen worden buitengeworpen (Mattheüs 8 : 12). Mensen dus die leefden onder de "bediening" van het genadeverbond. "Kinderen des koninkrijks".

Aangeboden

Luister nog een keer naar Calvijn: "Zo behoorden de Joden tot Gods huisgezin. Hoewel zij niet in waarheid tot de Kerk van God behoorden, waren zij toch in de Kerk, daarom staat Hij hun die titel toe", aldus de Geneefse reformator in zijn commentaar op Mattheüs 8 : 11.

Calvijn omschrijft in zijn commentaar op Romeinen dat onderscheid tussen tweërlei verbondskinderen als volgt. "De belofte der zaligheid, welke aan Abraham is gegeven, strekt zich uit tot allen, die hun vleselijke afstamming tot hem terugvoeren, omdat zij zonder uitzondering aan allen wordt aangeboden...". "Wanneer het hele volk de erfenis en het bijzonder eigendom Gods genoemd wordt, betekent dit dat het door de Heere is aangenomen doordat de belofte der zaligheid hun aangeboden en met het zinnebeeld van de besnijdenis is bevestigd." Maar "zij worden in eigenlijke zin kinderen der belofte genoemd in wie de kracht en vervulling daarvan zich openbaren...".

Let erop: de beloften worden "aangeboden" aan allen. Maar alleen "in wie de kracht en vervulling" zich openbaren heten "in eigenlijke zin kinderen der belofte". In de "bediening" van het genadeverbond die zich minstens uitstrekt tot alle gedoopten is sprake van het aanbieden van de beloften van

God. Tot hen komt de uitwendige roeping die allen tot wie zij komt overigens zeer verantwoordelijk stelt. Terwijl die beloften in degenen die het "wezen" van het verbond deelachtig zijn, de uitverkorenen, door Christus door middel van Zijn Woord en Heilige Geest worden vervuld. In hun hart krijgt de inwendige roeping kracht en gestalte, die God inwendig bezegelt met Zijn Geest, aldus ds. I. Kievit in zijn "Verbond en prediking".

Uitverkorenen

Ja, zegt u, iemand, nu praat u over het verbond. Maar hoe zit het dan met de in het Oude Testament gesignaleerde benaming van Israël als "uitverkorenen"? Er is sprake van een "algemene verkiezing" van het volk. Deze loopt parallel met de "bediening" van het genadeverbond. God biedt velen het privilege dat zij door de prediking worden gewaarschuwd en vermaand. Maar deze "algemene verkiezing" verhindert niet, dat God Zich daaruit door Zijn verborgen raad diegenen die Hem hebben goedgedacht, op een bijzondere wijze afzondert. Calvijn spreekt dan over "verborgen genade, welke in de tweede uitverkiezing wordt betoond en welke zich tot slechts een deel van dit volk beperkt". Uit deze "tweede uitverkiezing" - u zou ook kunnen zeggen: uitverkiezing in engere zin - vloeit het genadeverbond in zijn essentie, in zijn wezen voort. Dr. C. Graafland beschrijft in zijn boek "Van Calvijn tot Comrie" reeds hoe ook de hervormer Zwingli onderscheid maakte tussen "de uitwendige besnijdenis en het inwendig behoren tot het verbond krachtens Gods verkiezing". Er is bij hem sprake van een "diepgaande (onder)scheiding tussen het uitwendig en het inwendig behoren tot het verbond".

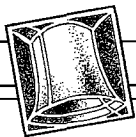
Tenslotte een helder citaat van ds. Kersten uit De Saambinder van 26 juni 1924 waarin het tweërlei in zijn in het genadeverbond naar voren komt. "Welk ontzettend verwijt treft het goddeloze volk, dat de kinderen de Moloch offerde: dat gij Mijn kinderen geslacht hebt, en hebt ze overgegeven, als ge dezelve voor hen door het vuur hebt doen gaan (Ezechiël 16 : 21, G.R.). Mijn kinderen, spreekt de Heere; de kinderen Israëls waren Zijne als kinderen, die in het verbond Gods begrepen waren, niet minder dan de volwassenen..." "Wil dat nu zeggen, dat al die geheiligden in

Christus, allen die in het Verbond en Zijn gemeente begrepen zijn, ook zijn wedergeboren? Volstrekt: Neen. Geheel dat volk, zijn kinderkens inbegre-

pen, stond in het verbond, doch het was niet al Israël wat in Israël was."

Apeldoorn,

G. Roos.

KERKNIEUWS

Beroepen:

te 's-Gravenhage: ds. G.J. van Aalst te Ridderkerk;
te Lelystad: ds. S. van der Net te Apeldoorn;
te Oud-Beijerland: ds. M. Karens te Werkendam;
te Ridderkerk-Slikkerveer: ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam;
te Vlissingen: ds. J.S. van der Net te Apeldoorn.

Bedankt:

voor Amsterdam: ds. A.J. Gunst te Benthuizen;
voor Kapelle-Biezelinge: ds. J.S. van der Net te Apeldoorn;
voor Nieuwerkerk (Zld.): ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam;
voor Rotterdam-Zuidwijk: ds. M. Golverdingen te Gorinchem.

WIJZIGING

KERKELIJK JAARBOEK

Gemeente Axel (afdeling Terneuzen)
Vanaf heden is het adres van de penningmeester voor kerk en diaconie: J. van Langevelde, Schuttershofstraat 9, 4571 GW Axel. Tel. 0115-563240 (blz. 123).

AANGEPASTE KERKDIENTST TE NIEUWDORP

D.V. zaterdag 27 januari 2001, aanvang 15.00 uur, zal er in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Nieuwdorp een aangepaste kerkdienst voor verstandelijk gehandicapten worden gehouden. Voorganger in deze dienst is ds. G.J.N. Moens. Een ieder is hierbij van harte welkom, ongeacht tot welk kerkgenootschap men ook moge behoren.

UITZENDDIENST

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Barneveld en het Deputaatschap voor de Zending van de Gereformeerde Gemeenten nodigen u uit tot het bijwonen van de kerkdienst, waarin mevrouw H.S. Flipse zal worden uitgezonden naar Irian Jaya (Papua). Jette Flipse hoopt daar te gaan

werken als alfabetiseringswerker voor het Yalimo-gebied.

De uitzenddienst zal plaatshebben op D.V. 7 februari 2001 in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Barneveld, Rehobothkerk, Nairacstraat 24, Barneveld, aanvang 19.30 uur. Ds. C. Hogchem hoopt in deze dienst voor te gaan. De uitzending zal worden verricht door ds. J. Driessen, secretaris Irian Jaya (Papua), van het Deputaatschap voor de Zending.

Op D.V. 8 februari 2001 zal mevr. Flipse vertrekken naar Irian Jaya (Papua), het zendingsveld waar zij reeds een aantal jaren als onderwijzeres werkzaam is geweest.

Namens de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Barneveld,

D. Roest, scriba.

Namens het Deputaatschap voor de Zending der Gereformeerde Gemeenten,

ds. J. Driessen,

secretaris Irian Jaya (Papua).

Postadres in Irian Jaya (Papua): Mw. H.S. Flipse, Via M.A.F., Sentani 99352, Irian Jaya (Papua), Indonesia.

VERSLAG van de vergadering van de classis Kampen der Gereformeerde Gemeenten gehouden op donderdag 2 november 2000 te Kampen

Ds. C. van Krimpen opent als consulent van de roepende kerk van Marknesse om 19.00 uur de vergadering door het laten zingen van Ps. 89 : 7. Daarna leest hij Psalm 89 de verzen 1 t/m 16 en gaat voor in gebed. De tijdelijk preses spreekt een openingswoord uit naar aanleiding van Psalm 89. Hierna memoreert hij de volgende zaken:

1. Diaken Koolmees van Kampen ontving op 28 april 2000 een koninklijke onderscheiding.

2. Ouderling Cromwijk van Zwolle en zijn echtgenote mochten op 28 mei j.l. herdenken 25 jaar getrouwd te zijn.

3. Op 7 maart j.l. mocht ouderling Op de Hoek van Oudemirdum gedenken dat hij 30 jaar ouderling was. Daarvoor was hij vanaf 1961 reeds diaken in deze gemeente.

4. Op dezelfde datum was diaken Boonstra van Oudemirdum 30 jaar ambtsdrager.

5. Diaken K. de Vries van Groningen heeft eveneens in de achterliggende periode mogen gedenken 25 jaar ambtsdrager te zijn.

Moderamen. Nadat de lastbrieven zijn gecontroleerd en aan de afgevaardigde diakenen keurstem is verleend wordt het moderamen als volgt samengesteld. Ds. C.J. Meeuse is preses. Assessoren zijn ds. C. van Krimpen en ds. P. Melis. Als scribae worden aangewezen de ouderlingen J. Bonhof en F. Janse en als quaestor ouderling S. Kasper.

Ingekomen stukken. Naar aanleiding van een brief van de commissie bezinning ICT van de Gereformeerde Gemeenten van mei 2000 met het verzoek om een bijeenkomst voor ambtsdragers binnen de Classis Kampen te beleggen, waarin de snellgaande ontwikkelingen op ICT-gebied kunnen worden besproken, wordt besloten aan dit verzoek te voldoen.

Op uitnodiging van het deputaatschap voor Evangelisatie wordt een commissie benoemd om over de toekomst van de post Leeuwarden te spreken.

Rapporten. Door de consulent ds. C.G. Vreugdenhil wordt rapport uitgebracht over de mogelijkheid van het voortbestaan van de gemeente van Lemmer. Door de bevestiging binnenkort van een pas gekozen diaken zal de kerkenraad van Lemmer weer uit een drietal personen bestaan en kan de gemeente nog zelfstandig blijven. De kerkenraad van Emmeloord is bereid om ambtelijke werkzaamheden in de gemeente van Lemmer te blijven verrichten. De preses spreekt er zijn vreugde over uit dat één van de oudste gemeenten van ons kerkverband niet behoeft te worden opgeheven en spreekt de wens uit dat de gemeente van Lemmer in de toekomst onder Gods zegen nog mag groeien en bloeien.

Van de gehouden kerkvisitaties in een tiental gemeenten wordt rapport uitgebracht. Drie gemeenten zullen nog gevisiteerd worden. De visitatoren melden dat er geen bijzonderheden zijn geconstateerd die bespreking op de classis behoeven.

Er is ook een rapport ontvangen van de classisdiaken.

Behandelde zaken. De kerkenraad van een gemeente vraagt aan de classis om aan de PS Oost te verzoeken een eerder genomen besluit om geen pastoraal werker voor psychiatrische patiënten aan te trekken, te heroverwegen. Het algemeen gevoelen van de vergadering is dat de pastorale zorg van psychiatrische patiënten behoort tot de taak van de kerkenraad van de thuisgemeente. Voor psychiatrische hulp kan een beroep worden gedaan op de onder ons werkzame professionele instellingen. Ook wordt nog gewezen op de hoge kosten die aan de aanstelling van een pastoraal werker verbonden zijn. Dit punt zal daarom door de classis niet naar de PS Oost worden doorgestuurd.

Door de kerkenraad van de gemeente van Oudemirdum wordt gerapporteerd over de

gang van zaken bij de uitvoering van het classisbesluit om de afdeling Akkrum te sluiten. De kerkenraad van Oudemirdum zal, in overleg met de commissie die vanuit de classis met de begeleiding van de opheffing van de afdeling is belast, met een voorstel over de bestemming van de opbrengst van de verkochte goederen en de aanwezige financiële middelen naar de classis komen. De classis zal dan hierover een besluit moeten nemen.

Een kerkenraad vraagt om een bezinning rondom een vanuit de grondtalen in de Nederlandse taal van vandaag over te zetten betrouwbare vertaling van de Bijbel dan wel een hertaling van de Statenvertaling. De vraag van deze kerkenraad is om deze brief naar de PS door te zenden, zodat uiteindelijk op de Generale Synode de gewenste bezinning kan plaatsvinden. De meerderheid van de afgevaardigden voelt er niet voor om dit voorstel naar een meerdere vergadering door te zenden.

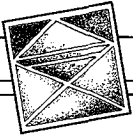
Verrekening van onkosten. De quaestor stelt de onkostenvergoeding voor werkzaamheden die ambtsdragers ten behoeve van de classis verrichten aan de orde. Het is wenselijk dat hiervoor vastomlijnde afspraken worden gemaakt. De quaestor heeft hiervoor de vastgestelde richtlijnen van de classis Gouda opgevraagd. Na voorlezing van dit voorstel door de preses besluit de classis met algemene stemmen dit voorstel, inclusief een aanvulling met

betrekking tot de catecheten voor de aangepaste catechisaties, over te nemen.

Aanwijzing roepende kerk. Als roepende kerk voor de op D.V. 22 maart 2001 om 10.00 uur te houden vergadering, wordt de gemeente van Nunspeet aangewezen. Ds. P. Melis zal dan voorzitter zijn. De classisvergadering zal in Kampen gehouden worden.

Sluiting. De preses ds. C.J. Meeuse besluit de vergadering met enkele woorden. De ambtsdragers kunnen tijden van geestelijke moedeloosheid hebben wanneer zij op de omstandigheden letten. Wanneer we zien op onze tekortkomingen en op onze persoonlijke en kerkelijke zonden dan is er soms bijna geen moed meer. Toch wil de Heere nog wel eens op het onverwachtst wonderlijk vertroosten en bemoeiden. Het gaat in de kerk immers om Zijn oogst. Gods knechten en ambtsdragers behoeven alleen maar te zaaien. Voor de oogst staat de Heere des oogstes in. Vervolgens stelt de preses aan de vergadering voor om, evenals het in andere classes gebruikelijk is, in het vervolg de oudste afgevaardigde ouderling van de roepende kerk met gebed de vergadering te laten besluiten. De vergadering gaat met dit voorstel akkoord. Ouderling Steurink van Marknesse laat hierop zingen Ps. 102 : 15 en gaat voor in dankgebed. Hierna sluit de preses de vergadering.

J. Bonhof, scriba.

BERICHTEN

ZENDINGSVOND TE HOEVELAKEN

De Zendingscommissie van Amersfoort heeft voor D.V. vrijdag 2 februari 2001 een avond georganiseerd in het kader van de Zending Gereformeerde Gemeenten. Mevr. A. Methorst hoopt ons te vertellen over haar werk in Wamena (Papua) als begeleidster van het vrouwenwerk. Zij zal dit doen met behulp van dia's. De avond wordt gehouden in het Van Lodenstein College te Hoevelaken, Zuiderinslag 1. Aanvang 19.45 uur. De avond staat onder leiding van de voorzitter van de PZC, dhr. W. van Belzen. We nodigen u van harte uit om op deze zendingsavond in ons midden te zijn. Ook de kinderen zijn van harte welkom.

GEMEENTE-AVOND CAPELLE AAN DEN IJSSEL

Als afsluiting van het 40-jarig jubileum van de zendingscommissie in Capelle aan den IJssel wordt er op D.V. 3 februari a.s. een gemeente-avond georganiseerd in de Elim-kerk (hoek Merellaan/Rivierweg). De heer Commelin zal iets vertellen over zijn werk. Het jongerenkoor Heman zal zendings- en nederlandse liederen zingen.

Tevens wordt de actie afgesloten. Iedereen hartelijk welkom.

CLASSIS ROTTERDAM

Op D.V. vrijdagavond 2 februari 2001 hoopt de classis Rotterdam een ambtsdragersbijeenkomst te beleggen. De door de Generale Synode ingestelde commissie "bezinning Internet" zal dan voorlichting geven over dit onderwerp. Alle ambtsdragers uit classis Rotterdam zijn hartelijk welkom. De bijeenkomst wordt gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente Rotterdam-Centrum aan de Boezemsingel. Aanvang 19.30 uur.

GROOT SAMENGESTELD KOOR ZINGT VOOR DE JBG-ACTIE

Het Groot Samengesteld Koor zingt op D.V. zaterdag 3 februari in de Maria Magdalenakerk te Goes. Opening: J.H. Mauritz. Appèlwoord: ds. B. van der Heiden. Tijdens het programma zal de CD "Wees ons een Gids" gepresenteerd worden. De nieuwe CD van het GSK is gemaakt door de Bond van Zangverenigingen t.b.v. de actie "Een (t)huis voor jongeren". Aanvang: 19.00 uur. Iedereen is van harte welkom!

GESPREKSGROEP VERZORGENDE BEROEPEN DEN HAAG-SCHEVENINGEN

Op D.V. dinsdag 6 februari 2001 is er een avond voor werkers in de gezondheidszorg. Op deze avond houden Tanja den Heijer en Arianneke van Rinsum een inleiding over abstinierend beleid. Welkom aan de Bronvoolaan 24. De avond begint om 20.00 uur.

SCHENKINGSRECHT

Wellicht is niet bij alle kerkenraden, enz. bekend dat kerken, en ook kerkelijke stichtingen en andere instellingen, schenkingsrecht over ontvangen schenkingen verschuldigd zijn wanneer deze een bepaalde grens overschrijden.

Op dit moment ligt die grens op f 8.394 over een periode van twee jaar; deze grens wordt regelmatig aangepast. Wordt in de loop van twee jaar van een en dezelfde gever of geefser meer dan f 8.394 ontvangen, dan is 11% schenkingsrecht verschuldigd over het gehele bedrag van de schenking.

De ontvanger van een belastbare schenking dient hiervan aangifte te doen, tenzij de gever of geefster dit al heeft gedaan. De aangifte dient plaats te vinden bij de belastingdienst Registratie en Successie waaronder de woonplaats van de schenker valt. U kunt daar ook een aangifteformulier aanvragen.

Bij bepaalde bijzondere gebeurtenissen kan gehele of gedeeltelijke vrijstelling van schenkingsrecht worden verleend. Zo'n bijzondere gebeurtenis kan onder meer zijn de bouw van een nieuwe kerk, bijvoorbeeld in een nieuwe wijk of na een ramp of iets dergelijks. Een schenking moet dan zijn gedaan ter voorziening in directe behoefte aan geld, dus niet voor rente en aflossing op aangegane leningen.

Aanvragen tot vrijstelling dienen te worden gedaan aan de Belastingdienst / Ondernemingen te 's Hertogenbosch aan welke dienst recentelijk de bevoegdheid om vrijstellingen te verlenen is gemandateerd. Het adres luidt: Kooikersweg 1, 5223 KE 's Hertogenbosch.

Het leek Deputaten Hoge Overheid nuttig om deze informatie langs deze weg aan belanghebbenden ter kennis te brengen.

Namens Deputaten Hoge Overheid
ds. W. Silfhout.

DEPUTAATSCHAP BIJZONDERE NODEN START ACTIE VOOR EL SALVADOR

Het Deputaatschap tot Hulpverlening in Bijzondere Noden van de Gereformeerde Gemeenten heeft deze week een bedrag beschikbaar gesteld van f 50.000,— voor de hulp aan de slachtoffers van de aardbeving in El Salvador. De organisatie beschikt over betrouwbare kerkelijke kanalen om hulp te kunnen bieden in dit zwaar getroffen Latijns-Amerikaanse land. Algemeen secretaris Van Heteren acht het niet

onwaarschijnlijk dat het deputaatschap de komende tijd nog meer geld voor El Salvador zal vrijmaken: "Het is afhankelijk van de reacties van de plaatselijke kerken en de gemeenteleden".

Afgelopen zaterdag werd El Salvador getroffen door een aardbeving met een kracht van 7.6 op de schaal van Richter. Het aantal vermisten loopt in de duizenden. Inmiddels zijn ongeveer 700 doden geborgen. Duizenden mensen zijn dakloos geraakt. Volgens ontwikkelingswerkers ter plaatse werpt deze ramp het land qua ontwikkeling tenminste vijf jaar terug in de tijd. Van Heteren: "Jarenlang werd het land geteisterd door een bloedige burgeroorlog. De huidige regering heeft gezorgd voor meer rust en stabiliteit, waardoor ook buitenlandse investeerders werden aange trokken. Het is triest om dan te zien dat juist deze bevolking weer getroffen wordt door zo'n afschuwelijke ramp".

Het deputaatschap werkt bij grote rampen zoals in El Salvador samen met de Amerikaanse organisatie World Relief en diverse lokale kerken. Van Heteren: "In 1986 werd het land voor het laatst getroffen door een zware aardbeving. Daarbij kwamen 1500 mensen om het leven. De kerken hebben toen samen met onze Amerikaanse partner gezorgd voor de herbouw van 5.000 woningen. Voor dit zeven jaar durende programma hebben ze een onderscheiding ontvangen van de Verenigde Naties. We werken dus met partners

die over flink wat ervaring en deskundigheid beschikken als het gaat om de hulpverlening na een aardbeving".

Het bedrag dat nu door het deputaatschap beschikbaar is gesteld, wordt gebruikt voor de aanschaf van dekens, medicijnen en ingeblikt voedsel. Deze producten zijn in El Salvador voldoende voorhanden, maar de kerken hebben geld nodig om ze aan te kunnen schaffen. Het deputaatschap hoopt dat de plaatselijke kerken in Nederland, maar ook de gemeenteleden zich de nood van de bevolking van El Salvador zullen aantrekken. Door middel van een brief aan de kerkenraden en advertenties wordt de achterban opgeroepen hiervoor te geven.

Voor meer inlichtingen: ir. J. van Heteren. Tel. 0348-489910 (kantoor), 0180-690210 (privé).

0800-0222334

uisterlijn

telefonische dienstverlening Gereformeerde Gemeente

Heb je niemand?..?

Voor jongeren en ouderen een horend oor!!!

U kunt ons bellen:

- op maandag-, donderdag- en vrijdagavond van 19.00 - 22.30 uur;
- op dinsdagmorgen van 09.00 - 12.00 uur;
- op woensdag- en zaterdagmiddag van 13.30 - 17.00 uur.

STICHTING
OnderDak

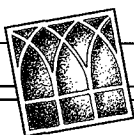
Uit het evenwicht raken. Dat kan ons allemaal overkomen. Soms is het dan nodig om tijdelijk in een andere omgeving te verblijven. Een plekje te hebben, waar je weer tot jezelf kunt komen.

Stichting OnderDak beschikt te Hendrik Ido Ambacht over een compleet ingericht woonhuis. Dat huis heeft, naast een gezamenlijke keuken en woonkamer, acht ingerichte eenpersoonskamers voor tijdelijke bewoning. Leden en doopleden van onze gemeenten, van 18 jaar en ouder, kunnen op deze voorziening een beroep doen. Vanzelfsprekend is uw privacy gewaarborgd.

Inlichtingen: telefoon 078-684 90 77.

U kunt ook de folder 'Rustpunt' aanvragen.

Lelystad 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Lemmer 19.00 uur ds. Vreugdenhil; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Baan; Meliskerke 14.30 uur dhr. Tuinier; Melissant 15.00 uur dhr. Hoogerland; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. Tanis en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur leesdienst; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. de Wit; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. Kattenberg; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur leesdienst; Nunspeet 11.30 uur leesdienst en 19.00 uur ds. Meeuse (Ned.Herv.Kerk Doornspijk); Oosterend- Texel 10.00 en 16.00 uur ds. van Dijk; Oostkapelle 10.00 en 15.00 uur leesdienst; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. J. Karens; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. L. Blok; Poederoijen 14.30 uur ds. de Pater; Poortugaal 9.30 en 15.30 uur ds. Schipper; Puttershoek 15.00 uur ds. Mondria; Rhenen 19.00 uur ds. Sonneveld; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. van Aalst; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. P. Mulder en 19.00 uur ds. M. Karens; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. Mol; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 en 16.30 uur ds. Paul; Rotterdam-Centrum 10.00 uur Baaijens en 19.00 uur ds. Silfhout; Rotterdam-IJsselmonde 16.30 uur ds. B. v/d Heiden; Rotterdam-Zuid 10.00 en 16.00 uur ds. M. Karens; Rotterdam-Zuidwijk 16.00 uur ds. P. Mulder; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Scheveningen 10.00 uur (H.A.) en 17.00 uur ds. Zippro; Sprang Capelle 19.00 uur ds. Golverdingen; Stad a/h Haringvliet 15.00 uur ds. Beens; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. C. Harinck; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. A.B. v/d Heiden; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. de Jongste en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Uddel 10.00 en

PREDIKBEURTEN

ZONDAG 28 JANUARI 2001

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Neele en 14.30 uur leesdienst; Aalst 9.30 en 14.30 uur ds. Golverdingen; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Amsyerdam-Noord (Melkweg 16) 10.00 en 16.30 uur dhr. v. Boven; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. v/d Net; Arnhem 10.00 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. Gunst; Berkenwoude 9.45 en 19.00 uur ds. F. Harinck; Bodegraven 10.00 en 18.30 uur ds. Bac; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 uur (H.A.) en 16.30 uur ds. Schot; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Mouw; Delft 18.30 uur ds. P. Mulder; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. den Boer; Doetinchem 9.30 uur leesdienst en 18.30 uur ds. A.B. v/d Heiden; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Verweij; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur ds. van Krimpen; Enschede 10.00 uur ds. W.J. Karels en 14.30 uur ds. v/d Net; Enter 15.00 uur ds. Schreuder; Ermelo 9.30

en 18.30 uur leesdienst; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur leesdienst; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Moens en 14.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Gouda 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Goudswaard 15.00 uur ds. L. Blok; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. J. Karels; 's-Gravenpolder 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 19.00 uur ds. Baan; Groningen 10.00 uur ds. Vreugdenhil en 16.00 uur leesdienst; Haarlem 15.00 uur ds. W. Harinck; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur leesdienst en 18.00 uur dhr. Brugge; Hendrik Ido Ambacht 10.00 uur (H.D.) en 16.30 uur ds. Silfhout; Hilversum 19.00 uur ds. Vischer; Hoofddorp 19.00 uur dhr. van Boven; Hoogeveen 9.30 en 15.00 uur ds. Meeuse; Hoogvliet 19.00 uur ds. Schot; Houten 16.00 uur ds. van Gelder; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Vermeij; Kapelle-Biezeling 14.00 uur (H.D.) ds. Hofman; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Mondria; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. P. Blok; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.15 uur leesdienst (NHK Sionskerk); Leerdam 10.00 en 18.30 uur ds. van Gelder; Leiderdorp 10.00 en 16.30 uur ds. Boogaard;

18.30 uur leesdienst; Urk 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Utrecht 10.00 en 16.00 uur ds. F. Mulder; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur ds. Sonneveld; Vlaardingen 10.00 en 15.30 uur dhr. Brugge; Vlissingen 14.30 uur ds. Tanis; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Hofman en 14.30 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. Kleppe; Werkendam 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur dhr. Tuinier; Wierden 15.00 uur ds. W.J. Karels; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Melis en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. van Eckveld; Zoetermeer 19.00 uur ds. Zippro; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur leesdienst.

DINSDAG 30 JANUARI 2001

Brakel 19.30 uur ds. de Pater; Hellevoetsluis 19.30 uur ds. B. v/d Heiden; Naaldwijk 19.45 uur ds. Visscher; Poederloij 19.30 uur ds. Mondria; Rotterdam-Zuidwijk 19.45 uur ds. Baan; Urk 19.30 uur ds. van Krimpen (bijbellezing).

WOENSDAG 31 JANUARI 2001

Amsterdam-Noord (Melkweg 16) 19.30 uur ds. Meeuse; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. Neele; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. Mouw; Dordrecht 19.45 uur ds. P. Mulder (bijbellezing); Enkhuizen 19.30 uur ds. W. Harinck; Groningen 20.00 uur ds. Vreugdenhil (bijbellezing); Haarlem 19.30 uur ds. Bac; Hardinxveld-Giessendam 19.30 uur ds. W.J. Karels (bijbellezing); Hoofddorp 19.30 uur ds. Baan; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. Beens; Klaaswaal 19.30 uur ds. Vermeij; Oostvoorne 19.30 uur ds. v/d Net; Oud Beijerland 19.30 uur ds. Hogchem; Puttershoek 19.30 uur ds. Schipper; Rijssen-Zuid 19.30 uur ds. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. Sonneveld; Scherpenzeel 19.30 uur ds. F. Mulder (bijbellezing); Soest 19.30 uur ds. Gunst; Werkendam 19.30 uur ds. M. Karens (Bijbellezing).

DONDERDAG 1 FEBRUARI 2001

Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. P. Blok (bijbellezing); Leerdam 19.30 uur ds. Kleppe; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. de Pater; Rotterdam-Zuid 19.45 uur ds. Baan; Wageningen 19.30 uur ds. Mondria; Zwolle 19.30 uur ds. Melis.

VRIJDAG 2 FEBRUARI 2001

Den Helder 19.15 uur ds. van Dijk; Dinteloord 14.30 uur ds. Golverdingen (huw. bev.).

ZATERDAG 3 FEBRUARI 2001

Krabbendijke 15.00 uur ds. Neele (dovendienst).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN Alkmaar:

Evangelist L. Versteeg; diensten iedere

zondag om 10.00 en 17.00 uur. Kerkgebouw "t Wuiver 2-a", Oudorp NH, gem. Alkmaar.

Amsterdam:

Evangelist G. Baan; "Bij Simon de Looier", Looiersgracht 70; dienst iedere zondag om 10.30 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur. Kerkgebouw Prinsesselaan 6, Emmen.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur in de kerk van de Zevende Dags Adventisten, Eeskwerd 1.

Merksem:

Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude Barreelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. v.d. Boogaart; Offenbachstraat 105-107; diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur. Bijbelstudie: iedere woensdagavond om 20.00 uur.

ADVERTENTIES

JV's opgelet!! De *pro-life jongerenorganisatie Schuilplaatsjongeren* heeft een boeiend, interactief programma over abortus of euthanasie ontwikkeld voor Jeugdverenigingen. Hierin o.a. aandacht voor de achtergronden een bijbels genormeerd alternatief en de waarde van ons leven. Graag zien wij jullie uitnodigingen tegemoet. Tel. 0187-602803.

Te huur **ZUNA bij Rijssen**: Luxe vakbungalows 4****, van alle gemak voorzien, o.a. eigen wasmachine en magnetron. Prachtige omgeving voor fiets- en wandeltochten! En... dicht bij *viswater*. Bel voor gratis kleurenfolder. **Vak.oord Holsappel. Tel./Fax: 0548-512790.**

T.h. in **ENTER** (nabij Rijssen) een geheel vrij en rustig gelegen vakantieboerderij (z.i.e.h.), 8 pers. Nog vrij voor 28 juli en na 11 augustus. Voorjaarsvakantie ook nog vrij.

Fam. Morsink, tel.: 0547-383712.

verhoog orgels

Waar u met vertrouwen een instrument koopt

Bezoek onze showrooms en maak kennis met de complete collectie orgels van

JOHANNUS

Nijkerk • Nieuwstraat 2
Apeldoorn • Nieuwstraat 44
Rijssen • Oranjestraat 6
Genemuiden • Pr. Julianastraat 12
Centraal informatienummer: 055 521 99 38

www.verhoogmuziek.nl

De specialist in klassieke orgels

De verzorgingshuizen **Bethesda** te Den Dolder en **Elim** te Barneveld zijn dringend op zoek naar

verzorgenden

Het betreft een contract waarvan het aantal uren en de diensttijden in overleg kunnen worden vastgesteld.

Functie-eisen:

- * Minimaal in het bezit van het diploma verzorgende
- * Zelfstandig kunnen werken
- * Sociale vaardigheid voor het op een respectvolle wijze omgaan met ouderen en collega's

Informatie:

- * Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de heer J.D. Heijns (zorgmanager), telefoonnummer 0342 - 413866.

Sollicitatie:

- * Uw schriftelijke reactie kunt u binnen 10 dagen na verschijning richten aan Secretariaat SVRO, ter attentie van mevrouw D.J. Ligtenberg (directiesecretaresse), Diekjansweg 1, 7462 JD Rijssen.

- Voor een waardige en stijlvolle verzorging van begravenissen, naar wens van de familie;
 - Geen crematies;
 - Opbaren met kistkoeling in het sterfhuis of in de voor u bekende aula's;
 - Dag en nacht bereikbaar en overal te overnemen; ook voor de verzorging van de overledene door een gediplomeerde verpleegster.
- AL UW PERSOONLIJKE WENSEN WORDEN DOOR
ONS IN ALLE RUST EN VERTROUWELIJK BEHARTIGD.

Begravenisonderneming de Jongh

Kerkstraat 15a, 4181 AA Waardenburg
Tel. 0418-652039

Reepijzer 5,
3371 BN Hardinxveld-Giessendam
Tel. 0184 611154

begravenisverzorging

T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam en omstreken. Opbaar mogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling. Geen crematies. Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel 010 - 460 05 09
Fax 010 - 435 79 12

Help El Salvador!

Het deputaatschap heeft inmiddels een bedrag van f50.000,- ter beschikking gesteld

Giro 307447

DOE
WEL

DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING IN BIJZONDERE
NODEN DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Postbus 615 • 3440 AP Woerden
Tel. 0348-489910 • Fax 0348-483721

CANADA BEZOEKERS.

Wij hebben twee bej. woningen te huur in het bej. teh. van de Ger. Gem. te Norwich, Ont.
Inl. tel. 001-519-863-2574.

Voor een paar dagen of langer, gezelligheid en sfeer. Pension 'De Peel', gelegen in de mooie Betuwe, waar het gewoon goed is.

Fam. Knuivers, Boveneindsestraat 14, 4041 EJ Kesteren, tel. 0488-481687.

't HUYGENSHUJLS

voor Restauratie en Verkoop van
Antieke Klokken

Havenstraat 22a 3441 BJ Woerden
tel.: 0348 - 689100 wo. t/m za. geopend

Stichting Bureau Kraam & Gezinshulp, omdat zorg meer is dan geholpen worden...

Wat bedoelen we met: de zorgverlener die voelt, wat u bedoelt?

Wij bieden u principieel verantwoorde Kraamzorg en Thuiszorg indien u niet verzekerd bent tegen ziektekosten, maar ook als u verantwoorde zorg op maat wenst. Kraamzorg en Thuiszorg waarbij u bepaalt hoe(lang) u geholpen wilt worden. Bij de BKG staat het gezin centraal en dat betekent meer dan standaard hulpverlening.

Helpende handen zijn belangrijk, maar principieel verantwoorde zorg voor uzelf en uw gezin is de basis voor een goed herstel.

Onze verzorgenden zijn Rijksgediplomeerd en werken via bemiddeling van de Stichting BKG in gezinnen met een reformatorisch kerkelijke achtergrond door geheel Nederland.

Neem voor vrijblijvende informatie eens contact op om de mogelijkheden te bespreken, wij zeggen niet snel "neen", (echter wel als er in uw gezin tv aanwezig is).

U kunt ons bereiken door contact op te nemen met:

Onze centrale inlichtingen en inschrijfteléfono voor kraamzorg: 078-6815786.
Bij voorkeur tijdens werkdagen tussen 14.00 uur en 17.00 uur. Lukt u dit niet spreekt u dan onze telefoonbeantwoorder in en wij nemen contact met u op.
Voor thuiszorg kunt u contact opnemen met 0180-682219. (bij voorkeur tussen 13.00 uur - 15.00 uur en na 20.00 uur)

Wij zenden u graag een BKG informatiepakket toe.

BKG, de zorgverlener die voelt, wat u bedoelt

Te h.: omg. Beekbergen, tot 6 pers.
zomerh., v.a.g.v. Tel. 055-5062744.

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ Horssen bv

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

SRB-JUBILEUMBUNDEL

LEER ONS BIDDEN

SLECHTS
FL. 27.50

NU AL
DERDE
DRUK

167
pagina's!
Mooi
verzorgd,
gebonden

Geschikt
belijdenis-
geschenk!

Deze unieke jubileumuitgave van de stichting SRB bevat zingen met vragenbeantwoording over het gebed gehouden op SRB-avonden. Meewerkende-predikanten zijn ds. G.J. van Aalst, ds. D.J. Budding, ds. P. den Butter, ds. C. Hoogerwerf, ds. L.M. Jongejan, ds. P. Mulder, ds. W. Pieters, ds. H. Polinder en ds. J. van Prooijen. Een waardevolle en leerzame bundel voor zowel jong als oud.

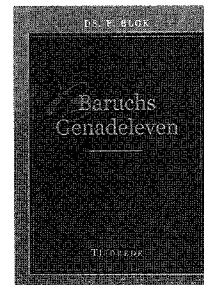
DV november 2001 verschijnt de tweede SRB-uitgave "Ziet de Bruidegom komt!" Dit in verband met het tienjarig bestaan van de stichting.

**BEL & BESTEL : 0113-230 340
tot 22.00 uur 's avonds!**

**Uitgeverij
'de Ramshoorn'**
GOES

Ook
verkoopbaar bij
de boekhandels en
op de a.s.
Wegwijsbeurs

BARUCHS GENADELEVEN

Ds. P. Blok
Predikatie over
Jer. 45:3-5,
Gehouden ter
gelegenheid van
de donkerheid
der tijden.
23 pag.
brochure
f 5.-

Uitgeverij 'de Ramshoorn'
GK Gebr. Koster
Nairacstraat 17,
3771 AW Barneveld
Tel. (0342) 41 69 86

verkrijgbaar bij de boekhandel

KOSTER
Begravenisondernehmung

Voor uitvaartzorg in :

- ◆ Scherpenzeel
- ◆ Barneveld
- ◆ Veenendaal
- ◆ Kootwijkerbroek
- ◆ De Valk-Wekerom
- ◆ Amersfoort
- ◆ Renswoude
- ◆ Woudenberg

Prinsenlaan 30
3925 BM Scherpenzeel

Tel. 033 277 0555